

بررسی تأثیر شاخصهای بیمه زیتون بر تولید و سطح زیر کشت آن در ایران (نگاهی به طرح بیمه زیتون ایران در دوره ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۷)

خسرو غریبی*، حمید کریمی**، علی اکبر موسوی*، حسین آذرین*

چکیده

لزوم حمایت از بخش کشاورزی، بویژه باغبانی، در برابر عوامل خطر قهری و طبیعی که بیرون از کنترل تولید کننده است، بر کسی پوشیده نیست. بیمه کشاورزی، یکی از راهکارهای حمایت از این بخش است. در میان محصولات باغی نیز، زیتون، یکی از محصولات مهم، بویژه از نظر اقتصادی و کاربردی است. در راستای حمایت از این محصول، طرح بیمه زیتون از سال ۱۳۸۱ از سوی صندوق بیمه کشاورزی، به اجرا درآمده است.

نتایج برگرفته از اجرای طرح بیمه زیتون در بررسی دوره ۶ ساله (از سال ۱۳۸۱-۸۲ تا ۱۳۸۶-۸۷، اجرای طرح تا هنگام اطلاعات نهایی شده آن) نشان می‌دهد، ضریب خطر زیتون از ۲۷/۶ درصد به ۵۱ درصد افزایش یافته که به همین نسبت نیز، غرامت پرداختی این محصول، روندی افزایشی داشته و در عمل، این محصول را از یک محصول کم‌خطر در بیمه باغها، به یک محصول پرخطر تبدیل کرده است. این مسئله از دیدگاه بیمه‌ای و علم باغبانی، نمایانگر افت تولید و به هدر رفتن سرمایه ملی کشور به دلیل فراهم نبودن بسترهای لازم برای این محصول ارزشمند است. این پژوهش برای نخستین بار در ایران به منظور بررسی تأثیر شاخصهای بیمه زیتون بر تولید و سطح زیر کشت آن از آغاز طرح در سالهای پیشگفته، انجام گرفته است. برای این منظور ضریب همبستگی شاخصهای بیمه زیتون (حق بیمه، سطح بیمه، حداکثر تعهد بیمه‌گر و سطح خسارت) با شاخصهای تولید (افت تولید، میزان تولید و سطح زیر کشت) با استفاده از نرم‌افزار **Curve expert** مورد ارزیابی قرار گرفت. کمترین ضریب همبستگی، بین میزان افت تولید و حداکثر تعهد بیمه‌گر (۸/۸۳ درصد) و بیشترین ضریب همبستگی، بین میزان سطح خسارت و سطح بیمه وجود دارد (۹۹/۴۲ درصد). افزایش سطح زیر کشت نیز، دارای رابطه‌ای مستقیم با افزایش سطح بیمه است (۷۶/۶۵ درصد) که نشان می‌دهد، به کار بستن سیاست بیمه‌ای در جهت افزایش سطح زیر کشت (در چارچوب حمایت مالی از باغدار) بوده؛ اما توسعه سطح زیر کشت در مناطق پرخطر بیشتر است. به همین دلیل، ضریب همبستگی میزان غرامت و سطح زیر کشت نیز، رابطه مستقیم دارند (۹۰/۸۵ درصد).

کلیدواژه‌ها:

سطح زیر کشت، غرامت، افت تولید، بیمه کشاورزی، محصول پرخطر، زیتون، طرح بیمه.

بیمه و
کشاورزی

سال هشتم
شماره ۲۷ و ۲۸
۱۳۹۰